

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 15 (5)

IZDAN 1 MAJA 1938.

PATENTNI SPIS BR. 13994

Morača Nikola, Sarajevo, Jugoslavija.

Džepna pisaća mašina.

Prijava od 17 juna 1937.

Važi od 1 novembra 1937.

Svrha mašine jest brzo i čitko pisanje lepim i razgovetnim štampanim slovima.

Preimućstva ove male, nasuprot sadašnjim velikim pisaćim mašinama, jesu sledeća: Malena je i stane u džep. Vrlo je lagana i jevtina. Piše 92 slova i znaka, a tako isto i krupna i čitka, kao i sve ostale velike mašine. Petnaest njenih sastavnih delova, koji su jednostavni, lako je izmeniti bez posredovanja ma kojeg stručnog majstora. U mesto hartije i valjka, kreće se mašinerija desno i levo, za vreme pisanja. U mesto 40—50 tipaka, ova mala mašina ima ih svega pet, koji su bez ikakvog natpisa. Učenje pisanja na ovoj mašini isto tako je brzo, kao i na raznim sistemima mašina, a za kratkovidne, kao i za slepe učenje je daleko brže. Piše sve moguće alfabete istom mašinerijom, izmenivši samo slovočanik, koji je u stvari mala okrugla pločica, sa onim alfabetom (na svome rubu) koji nam je potreban. Otvaranje mašine za pisanje, kao i zatvaranje vrlo je brzo, a menjanje i vadenje gotovog spisa još je brže, nego kod sadanjih velikih mašina. Ovoj mašini umesto naročitog stola za pisanje, dovoljna je za podmetanje jedna malo veća knjiga, ili komad ravne daske.

Tehnička ideja ovog pronalaska sastoji se u tome, što se pet samoglasnika pišu udarom u samo jednu tipku, a suglasnici se dobivaju kombinacijom dva, tri ili četiri tipke udarom jednog, najviše dva prsta istovremeno. Tako jedna sama tipka zateže slovočanik manje ili više, t.j. prva za jednu dužinsku jedinicu, druga za dve, treća četiri, četvrta osam, a peta šesnaest jedinica. Računom permutacije,

t. j. kombiniranjem udaranja u dve ili više tipaka, dobije se uvek nova i nova dužinska jedinica, odnosno uvek novi prostor na slovočaniku, na kome se nalazi baš to potrebno slovo. Za pisanje nije potrebno znanje o vrednosti nekog slova u njegovim dužinskim jedinicama. Pisanje se vrši uz primenu mnemotehnike (veštine pamćenja), a ta se sastoji u imitiranju pisanja, odnosno štampanja potrebnog suglasnika. Na jednoj razrezanoj i u pet unakrst poredanih delova pločice, imitira se pisanje ovako: za „G” udaraju se istovremeno tri tipke i to obe leve i gornja desna. Za »D« obe donje i srednja. Za »Dž« obe desne i obe leve; udarom po jednog prsta istovremeno na sastavke desnih i sastavke levih tipaka. Za neke suglasnike upotrebljuju se samo njihove karakteristične crte, tako za suglasnike „T, Š, K, i M” i to za »T« njegova gornja položena, a za »Š« donja crtica, za „K” njegova gornja, t.j. desna kosa, za »M« leva crtica. Za samoglasnike će se u prvo vreme upotrebljavati mnemotehnika boja i to za A plavo, za E zeleno, za U žuto, za I slovo (ili crveno, a za O, koje ima okruglu tipku crno, kojim se bojama tipke obojadišu.

Radi minijturnosti mašinerije, nije bilo moguće na slovočaniku dobiti pored 30 velikih i 30 malih slova, pa je rub slovočanika podeljen na 64 prostora. Prvi i tridesettreći prostor su prazni. Od drugog do uključivo tridesetprvog prostora nalazi se samo 30 velikih slova umesto malih, a od tridesetčetvrtog do uključivo šesdesetčetvrtog prostora nalaze se brojevi, interpunkcija i drugi razni znaci. Da bi se ipak razlikovala potrebna velika slova od malih,

tridesetdrugi prostor na slovčaniku, koji se dobije udarom u svih pet tipaka odjednom, ima nešto veći od slova prazan kvadrat, u koji se zatim udara potrebno slovo. Ovako uokvireno „veliko slovo“ donekle je i upadljivije. Svakoj gotovoj mašini, upravo njenom slovčaniku, biće priloženo i upustvo za pisanje. Učenje pisanja, ne bi smelo iznašati više od 10 minuta, a brzina pisanja zavisiće od vežbe, kao i kod ostalih mašina.

Ova mašinita naći će svoju primenu u svim granama privrede, kao i u privatnom domaćinstvu, svugde i na svakom potrebnom mestu.

Na nacrtu su pokazana dva primera izvođenja naprave prema pronalasku, gde slika 1 pokazuje pogled na napravu sprema u vertikalnom preseku, sl. 2 je presek prema liniji I—I iz sl. 1, sl. 3 u vertikalnom preseku sa strane sl. 1. Sl. 4, 5, 6, 7 i 8 pokazuju detalje iz sl. 1.

Džepna pisača mašina ima 15 glavnih sastavnih delova i to: I trup, II zatvarač, III umetak, IV tipke, V oklop, VI odbojnik, VII zupčanik, VIII zakvačaljku, IX slovčanik, X vrpcu, XI pridržać, XII valjak, XIII žicu, XIV tračnice i XV kutiju.

Trup 1 je tanka četvrtasta pločica, izbušena dužinom sa 8 jednakih žljebova, koji su u svojim donjim delovima nešto prošireni u svrhu smeštaja zatvarača 33, odnosno njegovih 6 odbojnih pera 31. Gornji delovi žljebova služe i to: prvi i osmi za ulaz i izlaz žice 13 preko točkića 9, 8, 7a, 12, 14, drugi do sedmoga za umetanje i hod štapića tipaka 2, 3, 4, 5 i 6. Na sastavcima užih i proširenih uzdužnih žljebova nalazi se jedan poprečan žleb celom širinom pločice skroz za smeštaj umetka 11, skupa sa njegovim izžljebljenim točkićem 7a, 8 i 12. Uzak poprečni urez pri vrhu trupa 1 služi za smeštaj male uske polugice 18 u svrhu zadržavanja tipaka 2, 3, 4, 5 i 6 od ispadanja. Klin 16 služi za obmotavanje, a viljuška 17 za umetanje dugmeta 15 žice 13 prilikom okretanja slovčanika 22 na njegovu drugu polovinu sa brojkama i interpunkcijom.

Zatvarač 33 je za dno trupa 1 pričvršćena uža duža pločica sa 6 odbojnih pera 31, koji služe za povraćanje tipaka 2, 3, 4, 5 i 6 na njihovu ishodišnu tačku.

Umetak 11 je predvostručena uska tanka pločica u čije je stranice uglavljeno na jednakim razmacima 7 malih izžljebljenih točkića 7a, u svrhu propuštanja žice 13 između sebe, a potiskom točkića 7 bilo koje tipke 2, 3, 4, 5 ili 6. Osim toga u umetku 11 nalaze se još dva isto takova točkića 8 i 12 u svrhu menjanja pravca žice 13. Ovaj umetak 11 pričvršćen je svega

jednim malim običnim zavrtnjem za trup 1.

Tipke 2, 3, 4, 5 i 6 su štapići (od kojih br. 6 dvostruk), koji su po dnu razrezani u svrhu smeštaja po jednog malog izžljebljenog točkića 7 u te razreze. Dužnost ovih točkića 7 jest, da različito udaljeni od žice 13 svojim silaskom u dubinu (prilikom udara u tipku) manje ili više uginju žicu 13 između točkića 7a, umetka 11. Gornji deo tipaka je zarezan do sredine iz dva razloga, prvo, da jedan drugom ne smeta prilikom pritiska na niže, a drugo, da bi ih polugica 18 mogla zadržati od iskakanja. Sve tipke na gornjem kraju po jedan vratić, od kojih 2a, 3a, 5a i 6a streme prema sredini. Na kraju ovih vratića nalaze se pljosnate glavice i to 2v, 3v, 5v i 6v na tri ugla pravouglaone, a četvrti iskružen u svrhu propuštanja glavice 4v srednje okrugle tipke 4 na vratiću 4a. Točkić 7 tipke 2 pošto je od žice 13 najudaljeniji, ugiba je svega za jednu jedinicu, tipke 3 za duplo, t. j. za dve jedinice, tipke 4 duplo od prethodne, t. j. za četiri jedinice, tipke 5 duplo, t. j. za osam jedinica. Tipka 6, da ne bi morala da ponire u dubinu suviše duboko, načinjena je sa duplim štapićima, koji oba sa svojim točkićima vuku tačno dvostruko žicu 13 u dubinu kao prednja tipka 5.

Oklop 29 je uska metalna kutijica, gore otvorena u svrhu smeštaja trupa 1 u unutrašnjost oklopa 29. Da trup 1 ne bi zapinjao prilikom rada za rubove oklopa 29 umetnuti su dva i dva (gore i dole, desno i levo) mala valjića između kojih trup 1 slobodno klizi gore i dole. Ovih valjića 30 ima prema tome svega osam. Donji deo ovog oklopa 29 je svojim krajnjim trećinama u dva nova produženje u svrhu smeštaja odbojnika 34 i njegovih odbojnih pera 32 u te šupljine produženja. Vanjski prostor između ova dva produženja služi za smeštaj zupčanikove osovine 28. Srednji neproduženi deo oklopa 29 je pri dnu na sredini prorezan, u svrhu prolaza zakvačaljke 40. Tako isto, šire stranice oklopa 29 imaju pri vrhu po jedan manji ovalan razrez u svrhu nesmetanog prolaza osovine 20 slovčanika 21, 22. Uže stranice oklopa 29 nosi pri svom vrhu male uske ovalne proreze u svrhu pričvršćivanja trupa 1 za oklop 29 posrestvom dva obična mala zavrtnja. Po dnu ovih produženja nalaze se desno i levo dva i dva valjića 36, koji su pri krajevima nešto zaobljeni a u svrhu propuštanja hartije gore i dole, kao i nesmetanog hoda mašinerije desno i levo preko hartije, na valjak 38 razapete. Iznad valjića 36, a pod samim dnom izduženja oklopa 29 pričvršćene su četiri

tanke duže osovinice, na kojima se nalazi po jedan slobodno okrećući se valjić 35 u svrhu umetanja istih u žljebove tračnica 37. Na jednoj široj stranici oklopa 29 nalazi se nešto ispod gornjeg ruba, dve male kukice u svrhu smeštaja pridržača 41.

Odbojnik 34 je uska i tanka metalna pločica, na krajevima koje su pričvršćena po dva odbojna pera 32, koja se smeštaju u ona prazna produženja oklopa 29, dok pločica 34 ostaje gore i dodiruje zatvarač 33 trupa 1. Ova četiri malo jača odbojna pera 32 služe za odboj cele mašinerije trupa 1 prilikom udara u ma koju tipku 2, 3, 4, 5 ili 6, zatim nastavkom tog udara u sami trup 1 potiskujemo ga (trup) na niže, a kako je slovčanik 22 pričvršćen za trup 1 nosimo i taj slovčanik 22, sa slovima 23 na domak hartiji koja je previjena preko valjka 38 između duplih tračnica 37, da oštampavši potrebno slovo i pustivši prste sa tipaka 2, 3, 4, 5, 6, ova odbojna pera 32 vrata mašineriju sa slovčanikom 22 na prvotno mesto.

Zupčanik je dvostruk. Na krajevima jedne po sredini prorezane osovinice 28, nalaze se dve i dve različito nazupčane pločice. Te pločice su okrugle i to dve unutarnje 27 srpasto nazupčane, a dve spoljne 26 trapezasto nazupčane. Ove poslednje služe za ravnomeran hod mašinerije preko isto takvih zubića 37a tračnica 37, kao i za odupiranje pridržača 41 o iste zubiće 37a. Srpasti zubići 27 ovih pločica služe zakvačaljci 40 da prilikom udara niz njih lako sklizne, a napuštanjem udara zakvačivši jedan par tih zubića, nosi sobom celu mašineriju s leva na desno tačno za jedno mesto, tj. na prostor za novo slovo. Prorez osovinice 28 služi za smeštaj okova vrpce 47.

Zakvačaljka 40 je manja limena elastična pločica koja je svojim gornjim delom za trup 1 pričvršćena, a donji deo se razilazi u dve nešto unazad povijene nožice, koje udarom u tipke 2, 3, 4, 5, 6 sliznu niz zupčanik 27, da potom zahvativši tačno jedan par njegovih zubića povuku mašineriju za jedno mesto napred.

Slovčanik 22 je manja, tanja, okrugla pločica, na čijem se ravnom rubu nalaze šesdesetčetiri polja sa šesdesetdva razna slova, broja ili znaka. Uz ovaj rub nalazi se drugi už i nešto manji izžljebljen rub 21 koji se posredstvom jednog malog običnog klina zabije žica 13, da odmotana više od 360 stepeni oko celog svog ruba 21 nateže slovčanik 22 tačno na ono mesto, na kome se nalazi jedno potrebno nam slovo 23. U sredini slovčanika 22 nalazi se osovinica 20, koja je obmotana jednim satnim spiralnim perom 24, koje se

nalazi uvijeno u svojoj metalnoj kucici 25. Dužnost ovoga pera 24 jest, da iza oštampavanja nekog slova a popustom pritiska na tipke 2, 3, 4, 5 ili 6 svojom zateznom snagom povratij ceo slovčanik 22 na njegovu mrtvu tačku. Udarom u mašineriju mimo tipke 2, 3, 4, 5, 6 u rub trupa 1, mašinerija se posredstvom zakvačaljke 40 pomiče za jedno mesto unapred i tako dobiva prazan prostor između dve reči. Osovina 20 izišavši kroz oklop 29 i trup 1 je na tome svome kraju probušena, da posredstvom običnog malog klina bude pričvršćena, odnosno vadenjem toga klina kao i klina žice 13 dade se ceo slovčanik jednim potezom izvaditi i drugim zameniti.

Vrpca 47 je obična vrpca za pisanje, samo svega do $\frac{1}{2}$ metra dugačka i na oba svoja kraja malim limenim okovom providena. Jedan se kraj umeće u razrez osovinice zupčanika 28 a drugi se umeće u rub kutije 45. Vrpca 47 je razapeta sasvim, kad se cela mašinerija nalazi na desnom kraju otvorene kutije 45, da se zatim automatski namota sama na osovinicu zupčanika 28 prilikom povraćanja mašinerije s desna na levo preko celih tračnica 37. Odmotavanje se prema tome vrši stepeno i isto tako samo od sebe — automatski.

Pridržač 41, 42, 43, 44 je četvorostruk. Prvi deo 41 su dve poluokrugle nožice od čelične žice za odupiranje istima o zubiće tračnica 37a. Polugica 42 je drugi deo pridržača i služi ravnomernom pomicanju nožica 41 prilikom hoda mašinerije za vreme pisanja, a tako isto izdizanjem u vis te polugice 42, vadimo nožice 41 iz zubića tračnica 37a, da možemo celu mašineriju povratiti s desna na levo bez zapreke. Treći deo pridržača je komadić trapezasto savijene žice 43, na čijem se srednjem najkraćem delu nalazi slobodno okrećuća se cevčica 44, koja je ujedno i četvrti deo ovog pridržača. Taj deo služi za sprovođenje vrpce 47, a u svrhu oslobodenja napisanog reda, da može, da se kontroliše pisanje.

Valjak 38 je dvodelan i osmouglast. Svaka mu je polovina presvučena tankim gumenim slojem u svrhu ublažavanja udara kao i izbegavanja previjanja hartije tim oštrim rubovima valjka 38. Sastavci ovog dvodelnog valjka, udešeni su na brzo i lako umetanje, dok su krajevi na isti način provideni istim udubljenima u svrhu lakog umetanja u rubove kutije 45.

Žica 13 je vrlo gibljiva, a može biti jednostruka ili višestruka, pa i u obliku veoma tankog lančića, dužine ispod $\frac{1}{2}$ metra. Na jednom se kraju završava malim klinom ili zavrtnjem, a na drugom kraju jednim dugmetom 15, koji po potrebi

povuče žicu 13 da je oko klina 16 dovuče do viljuške 17 na trupu 1 i tu zakači, da se sa drugom polovinom slovčanika 22 mogu pisati brojevi i znaci interpunkcije. Žica 13 je i iza toga, kao i pre toga spremna na daljnje ugibanje pomoću žljebastih točkića 7 i 7a.

Tračnice 37 su duple i dvodelne. U sredini se sklapaju običnim umetanjem jednog dela u drugi, a krajevi su im spojeni kao u izduženom ćirilickom slovu P. Na tim sastavcima nalaze se po dva levkasta udubljenja za lako umetanje u rubove otvorene kutije 45. Na gornjem delu tračnica nalaze se celom dužinom desno i levo po jedan red sitnih trapezastih zubića 37a, u svrhu odmerenog hoda mašinerije od slova do slova. Od zubića 37a prema sredini idu koso na više dve površine u vidu sečiva, a u cilju, da omoguće valjku 38, da što više dođe u susret slovima 23 i da rub slova ne bi zapinjao za zubiće 37a ovih dvodelnih tračnica 37. Po dnu ovih tračnica nalaze se na svakom delu po dva tanka duga valjčića 39, koji se oko svojih osovinica slobodno okreću, a u svrhu što lakšeg klizenja hartije ispod ovih tračnica 37. Osim toga, tračnice su sa strane čitavom dužinom sa po jednim četvrtastim žljebom providene, a u svrhu slobodnog kretanja cele mašinerije desno i levo posredstvom valjčića 35 oklopa 29.

Kutija 45 je metalna, na rasklapanje je na baglame. Sastoji se od tri dela i to trećeg, koji se preklapa preko prvog, a drugi deo spaja na baglame taj treći sa prvim delom. Na dnu tog drugog dela sa gornje strane nalazi se uporeko pričvršćen mali, slobodno okrećući se valjčić 46, u cilju podupiranja sastavaka dvodelnog valjka 38 i njegovog lakšeg kretanja pomoću dva obična mala okretača, umetnuta kroz rubove kutije 45 spolja. Osim toga na rubovima kutije 45 iznutra, nalaze se shodna ispuščenja za smeštaj kako valjka 38, tako i tračnica 37, zatim kukica za zakačavanje žice 13, dok su spolja odgovarajuća dugmeta za skopčavanje zatvorene kutije 45.

Patentni zahtevi:

1. Džepna pisaća mašina naznačena time, što joj je trup (1) izbušen sa 8 uzdužnih žljebova, kroz koje klize štapići tipaka (2, 3, 4, 5, 6) gornjim delom žljebova, dok su donji delovi istih udešeni i rašireni za smeštaj odbojnih pera (31) a poprečni širi žljeb za smeštaj umetka (11), da omoguće prolaz rad žice (13) koja je jednim svojim dugmetom (15) zategnuta

za rub trupa (1) dok joj drugi kraj prelazeći preko točkića (14, 12, 7a, 9.) izlazi izvan trupa (1) preko točkića (10), da bude pričvršćena u žljeb slovčanika (21), a po potrebi da se može iza klina (16) provući i zakvačiti za viljušku (17).

2. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1, naznačena time, što za osnovu trupa (1) ima pričvršćen zatvarač (34) na kome se nalazi pričvršćeno 6 odbojnih pera (31) koji su sa po jednom metalnom kapićem provideni, a u svrhu lakšeg odboja tipaka (2, 3, 4, 5, 6) do kojih ove odbojna pera (31) dopiru, odupirući se pri tom i o ploču odbojniku (34).

3. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1 i 2 naznačena time, što se poprečnom žljebu trupa (1) nalazi pričvršćen umetak (11) sa svojih 7 žljebastih točkića (7a) i 2 nešto naviše pričvršćena točkića (8 i 12) u svrhu slobodnog ugibanja žice (13) posredstvom točkića (7) tipaka (2, 3, 4, 5, 6) između ovih točkića (7a).

4. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1—3 naznačena time, što kroz uzdužne žljebove trupa (1) klizi jedan dvostruk (5) i 4 jednostruka štapića tipaka (2, 3, 4, 5) koji pri dnu rasečeni u svojim rasecima nose po 1 izžljebljen točkić (7), koji svaki sa svoje udaljenosti različitom dužinom ugiba žicu (13) u svrhu dovlačenja ruba slovčanika (22) na potrebni prostor, što je omogućeno udarom u glave tipaka (2v, 3v, 4v, 5v, 6v) koje se nalaze na svojim vrtićima (2a, 3a, 4a, 5a, 6a), a koji 90 stepeni povijeni od štapića streme svome središtu, tj. glavi (4v).

5. Džepna pisaća mašina prema zahtevu (1—4) naznačena time, što trup (1) sa tipkama (2, 3, 4, 5, 6), zatvarače (33) odbojnim perima (31), umetkom (11) točkićima (7a, 8, 12) ulazeći u oklop (29) klizi preko valjčića (30), sadrži u svojim produženjima odbojna pera (32) i pločice odbojnika (34), a po svome dnu nosi uzdužno 4 valjčića (36) u svrhu lakog kretanja preko hartije, a nad ovim valjčićima (36) druga 4 valjčića (35), određena za uvlačenje u postrane žljebove duplih tračnica (37), dok je na svojim užim stranicama u gornjem delu oklop (29) sa 2 zavrtanja pričvršćen za rubove trupa (1) posredstvom 2 ovalna proreza na tom oklopu (29), noseći osim toga između svojih produženja osovinicu (28) sa zupčanicima (26, 27).

6. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1—5, naznačena time, što joj se na prorezanoj osovinici (28) nalaze dve i dve nazubljene okrugle pločice, od kojih dve spoljašnje sa trapezastim zubićima (26), a dve unutrašnje sa srpasto povijenim za-

bičima (27) u svrhu hoda mašine preko trapezastih zubića duplih tračnica (37a), kao i pomicanju mašine posredstvom srpasta povijenih zubića (27), dok se kroz razrez osovinice (28) umeće oko vrpce (47) u svrhu namotavanja oko sebe prilikom povratka mašine na ishodnu tačku.

7. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1—6 naznačena time, što za dno trupa (1) ima pričvršćenu zakvačaliku (40), koja budući tanka i elastična omogućuje klizanje njenih zubića preko srpastog zupčanika (27), da pri povratku zahvativši par tih zubića krene celu mašineriju za jedno mesto i slovo unapred.

8. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1—7, naznačena time, što je slovčanik okrugla ploča (22), na čijem se ravnom rubu nalazi 62 slova i znaka (23), a pored ovoga ruba nalazi se i jedan drugi uži i manji rub (21) u koji se pričvršćuje kraj žice (13), da obmotavši ga za više od 360 stepeni uđe preko točkića (10) u trup (1), dok je osovina (20) umetnuta u sredinu slovčanika (22), a oko osovine (20) nalazi se obmotano satno spiralno pero (24) u njegovoj kućici (25), a u svrhu vraćanja slovčanika (22) na njegovu ishodnu mrtvu tačku.

9. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1—8, naznačena time, što joj je pridržač četvorostruk, od kojeg je prvi deo (41) savijen od 2 poluokrugle čelične žice, u svojim gornjim delovima zglavkasto pričvršćen za oklop (29), dok su mu donje nožice zarezane, da omogućuju pokret u napred, a onemogućuju pokret u nazad bez posredovanja drugog dela pridržača (42), koji je spojka između nožica (41) na kojoj spojci (42) stoji pričvršćen treći deo ovoga pridržača (43) u vidu trapezasto povijene jače žice, koja na svojoj sredini kao četvrti deo nosi jednu cevčicu (44) oko koje, a ispod slovčanika (22) i slova (23) teče vrpca (47) sa zupčanika (28), da svojim drugim krajem i okovom na njemu bude umetnuta u levi rub prvog dela kutije (45).

10. Džepna pisaća mašina prema zah-

tevu 1—9 naznačena time, što joj je valjak (38) dvodelan na sklapanje, tanak je i osmouglast, a u svrhu ublažavanja udarca još tankom gumom prevučen, u sredini na sklapanje pomoću klina udešen, dok su mu oba vanjska kraja udubljena, u svrhu umetanja celog valjka u rubove kutije (45), koja držeći ga na taj način između svojih rubova, podupire još poprečnim valjčićem (46), da se ne bi prilikom udaranja u tipke (2, 3, 4, 5, 6) odnosno slovčanika (22) sa slovima (23) tu na sastavcima valjak (38) uvijao.

11. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1—10 naznačena time, što su joj tračnice (37) duple i dvodelne koje se u sredini sklapaju jednostavnim umetanjem, dok se na krajevima nalaze po dva levkasta udubljenja u svrhu umetanja istih nad valjak (38) u rubove kutije (45), da po umetanju celokupne mašinerije na ove tračnice (37) koje celom dužinom i desno i levo nose po 1 red sitnih trapezastih zubića u svrhu hoda mašinernije s leva na desno posredstvom zupčanika (26), kao i posredstvom valjčića (35), koji se nalaze ispod dna oklopa (29) i koji ulaze u postrane četvorougao- one žljebove ovih tračnica (37), koje osim toga po dnu od svoje sredine, pa prema krajevima nose po 1 (svega 4) uska i duga valjčića (39), u svrhu nesmetanog klizanja hartije ispod njih za vreme pomicanja valjka (38) za dobivanje novog reda pisanja.

12. Džepna pisaća mašina prema zahtevu 1—11 naznačena time, što ima jednu na baglame sastavljenu trodelnu kutiju (45) od koje je drugi deo svršetak prvog i početak trećeg dela, i na čijem se dnu nalazi upopreko pričvršćen valjić (46) dok su rubovi prvog i trećeg dela iznutra snabdeveni ležajima za umetanje valjka (38) tračnica (37) kao i okova vrpce (47), a osim toga snabdeveni su i sa 2 shodna jednostavna okretača za valjak (38) kao i 2 dugmeta za skopčavanje kutije (45), u koju sva mašinerija kao i rašklopljene tračnice (37) i valjak (38) imaju da se slože, a po tom kutija (45) zakopča i u džep stavi.

